

L'ecònom del Bisbat de Tortosa, Mn. Víctor Cardona, a dalt de la bastida del retaule de la Mare de Déu del Carme. FOTO: J. REVILLAS

Patrimoni

La Catedral de Tortosa ja llueix el recuperat retaule barroc de la Mare de Déu del Carme

El Bisbat n'ha promogut la restauració i conservació curativa. La neteja ha revelat nova informació historiogràfica i tècnica de la peça, obra d'Antoni Ferrer i datada l'any 1714

MARINA PALLÀS CATURLA
TORTOSA

El Capítol de la Catedral de Tortosa ha promogut la restauració, neteja i conservació curativa del retaule barroc dedicat a la Mare de Déu del Carme i a les Ànimes del Purgatori. Uns treballs que han permès obtenir nova informació tècnica i historiogràfica d'aquesta peça barroca instal·lada a la Catedral de Tortosa i que des d'avui ja llueix amb tot el seu esplendor.

Es tracta d'un retaule de fusta policromada, de grans dimensions, obra d'Antoni Ferrer de 1714, i presidit per una gran pintura sobre tela del anys 40 del segle XX, de J. Andreu Murall. En el coronament hi ha una segona tela, barroca, amb la Missa de Sant Gregori, d'autor desconegut. Com explica l'ecònom del Bisbat

de Tortosa, Mn Víctor Cardona, aquest és el cinquè retaule restaurat en pocs anys a la Catedral de Tortosa, després del de Càndia i Còrdula, de la Mare de Déu de l'Estrella, de Santa Anna i de Sant Josep. «Enguany ens tocava restaurar la reixa renaixentista de la Catedral, una obra que segur que sorprendrà molt la seua neteja i recuperació, però en acabar el retaule de Sant Josep ens vam adonar que el del Carme tenia un problema greu, amb un atac d'insectes xilòfags, i és per això que vam prioritzar-lo», detalla.

Així, la intervenció ha permès efectuar una neteja general del retaule, tant de l'anvers com del revers, la fixació de la policromia descohesionada, el reforç estructural del conjunt i un tractament contra els insectes. L'actuació — que es fa sota la supervisió i di-

El conservador de l'obra Voravit Roonthiva, qui també ha dirigit la restauració d'altres retaules de Tortosa. FOTO: J. REVILLAS

Les frases

**«El proper pas
serà restaurar
la reixa
renaixentista,
una obra que
sorprendrà»**

Mn. Víctor Cardona
Ecònom del Bisbat

**«Segles de brutícia
havien amagat
les inscripcions
del retaule»**

Voravit Roonthiva
Conservador de l'obra

recció tècnica del Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya i la duu a terme un equip de professionals encapçalats pel conservador Voravit Roonthiva— ha permès posar al descobert una inscripció manuscrita en què l'escultor del retaule, Antoni Ferrer, deixa constància de la seua autoria, escrivint el seu nom i la data d'execució de l'obra.

«Hi ha hagut una sorpresa múltiple. I és que durant el context de la Guerra Civil alguns retaules van patir un inici de desmuntatge i vam comprovar que falta una part de l'arquitectura del retaule. La part de dalt estava afeblida estructuralment i ara l'hem reforçat amb uns tirants», concreta el conservador Voravit Roonthiva, qui també ha dirigit la restauració dels altres retaules de Tortosa.

La conservació, promoguda pel Capítol de la Catedral de Tortosa, compta amb una subvenció del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Cal recordar que a la Catedral de Tortosa s'està empenent també la recta final de la segona fase de la restauració de la façana del seu Absis.

El retaule dedicat a la Mare de Déu del Carme i a les Ànimes del Purgatori, de la Catedral de Santa Maria de Tortosa, és un retaule barroc de grans dimensions (11 x 7 x 2 metres), fet de fusta policromada i daurada, amb dues pintures sobre tela en el cos central de la composició, acompanyades de set imatges exemptes de profetes i sants diversos. Està datat de 1713 a 1715 i l'obra d'escultura i arquitectura del retaule és d'Antoni Ferrer. La policromia i dauradura són d'autor desconegut.

La tela central, amb la imatge de la Mare de Déu del Carme, és de 1941, i és obra de J. Andreu Murall (Xerta, 25/02/1892 - Tortosa, 18/01/1965). L'altra tela, en format ovalat i situada al pis superior, és d'època barroca i d'autor desconegut, i representa la Missa de Sant Gregori.